

УКД 65+31

Фендьо Олена Миколаївна
*Завідувач кафедри технологій управління
Навчально-наукового інституту неперервної освіти
кандидат технічних наук, доцент
Національний авіаційний університет,
м. Київ*

ТОП 10 SOFT SKILLS НАВИЧОК МАЙБУТНЬОГО ДЛЯ УСПІШНОГО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

Прогнози щодо еволюції ринку праці у 2020-2025 роках, які були представлені експертами на Всесвітньому економічному форумі в Давосі, дозволяють визначити, що 50% усіх працівників потребуватимуть перекваліфікації до 2025 року, що зумовлено невідпинними темпами впровадження нових та цифрових технологій, стрімкою автоматизацією праці та економічними наслідками пандемії Covid-19 [1].

За оцінками респондентів Future of Jobs Survey, близько 40% працівників потребуватимуть перекваліфікації на шість місяців або менше. Автоматизація різних галузей промисловості та інтеграції цифрових технологій в усі види діяльності призведе до зникнення близько 75 млн. робочих місць, а від 40% до 50% співробітників у світі повинні будуть пройти перенавчання, аби бути конкурентоздатними і затребуваними на ринку праці. Водночас 97 мільйонів нових робочих місць можуть з'явитися в процесі адаптації ринку праці до нових реалій шляхом нового розподілу праці між людьми, машинами та алгоритмами [1].

Дефіцит кваліфікованих кадрів найбільш гостро відчуватиметься в нових професіях або як їх ще називають Jobs of Tomorrow (Професії завтрашнього дня). Набір нових професій матиме в пріоритеті хмарні обчислення (Cloud Computing), штучний інтелект (Artificial Intelligence), програмну інженерію (Program Engineering), мета дані (Big Data), електронну комерцію (e-commerce) та Інтернет речей (Internet of Things) [1].

Разом з тим, нові професії демонструватимуть важливість навичок людської взаємодії, здатності до взаєморозуміння та комфортної роботи з різною аудиторією, що допоможе працівникові бути успішним на робочому місці. Ці навички відносяться до категорії soft skills (м'які, гнучкі навички) і згідно з дослідженнями, проведеними Гарвардським університетом, Фондом Карнегі та Науково-дослідним центром Стенфорда, становлять 85% успішності працівника в роботі, в той час hard skills (жорсткі, тверді навички) забезпечують лише 15% успіху в роботі [3].

Про необхідність навчання soft skills у школах та на робочих місцях наголошував Чарльз Ріборг Манн у своєму дослідженні «A study of engineering education», опублікованому ще в 1918 році Фондом Карнегі. І по сьогодні

важливість розвитку м'яких навичок залишається пріоритетним завданням.

Дефініції *soft skills* і *hard skills* були вперше окреслені у термінології військової справи наприкінці 50-х років минулого століття, коли в 1959 році армія США почала розробляти науково обґрунтований підхід до підготовки військовослужбовців. У ході розробки дослідники виявили важливість для військовослужбовців не лише професійних навичок (*hard skills*), але й універсальних компетенцій (*soft skills*), які не піддаються планомірному навчанню. В доктрині «Системи проектування військової підготовки», опублікованій в 1968 році, *hard skills* розглядалися як навички роботи переважно з машинами, а *soft skills* – навички роботи з людьми і паперами [4].

У XXI ст. для поширення досліджень та передового досвіду в оцінці та викладанні *soft skills* була створена *National Soft Skills Association (NASSA)* [2]. Серед основних *soft skills* навичок фахівцями *NASSA* визначені такі особисті якості, як позитивне ставлення, спілкування, планування та організація, критичне мислення, робота в команді тощо.

Згідно з даними звіту Всесвітнього економічного форуму, топ 10 навичок на 2025 рік включають аналітичне мислення та вирішення проблем, які очолюють список навичок і на думку роботодавців стануть вагомими в найближчі п'ять років [1].

Традиційно важливими залишаються критичне мислення і аналіз, креативність, оригінальність та ініціатива. Цілковито новими у списку стали цифрові навички: використання, моніторинг та контроль технологій і технологічний дизайн та програмування. У десятку також потрапили навички самоконтролю та самоменеджменту: надзвичайно важливими будуть стійкість, опірність стресам та гнучкість, а також уміння взаємодіяти з іншими – лідерство та соціальний вплив (рис. 1).

Top 10 skills of 2025

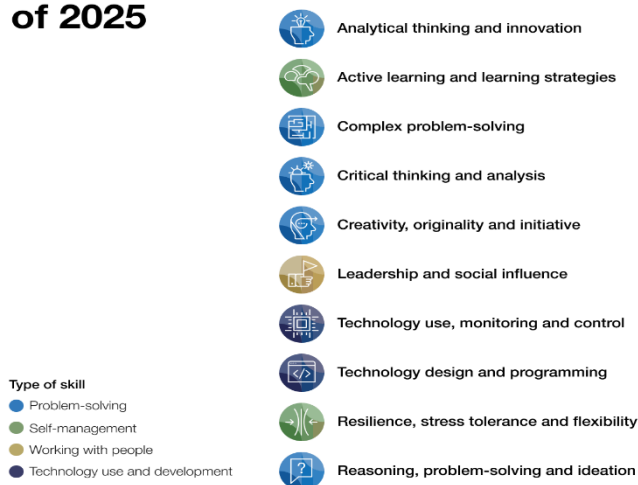

Рис. 1. Топ 10 навичок *soft-skills* на 2025 рік [1]

Концепція формування політики розвитку soft skills у Національному авіаційному університеті спрямована на забезпечення сучасного формату навчання здобувачів вищої освіти, який дозволяє набувати універсальних компетенцій, основними складовими яких, згідно моделі «4К», є наступні (рис. 2):

- Комунікація (Communication);
- Креативність (Creativity);
- Критичне мислення (Critical Thinking);
- Колаборація (Cooperation, Coordinating With Others).

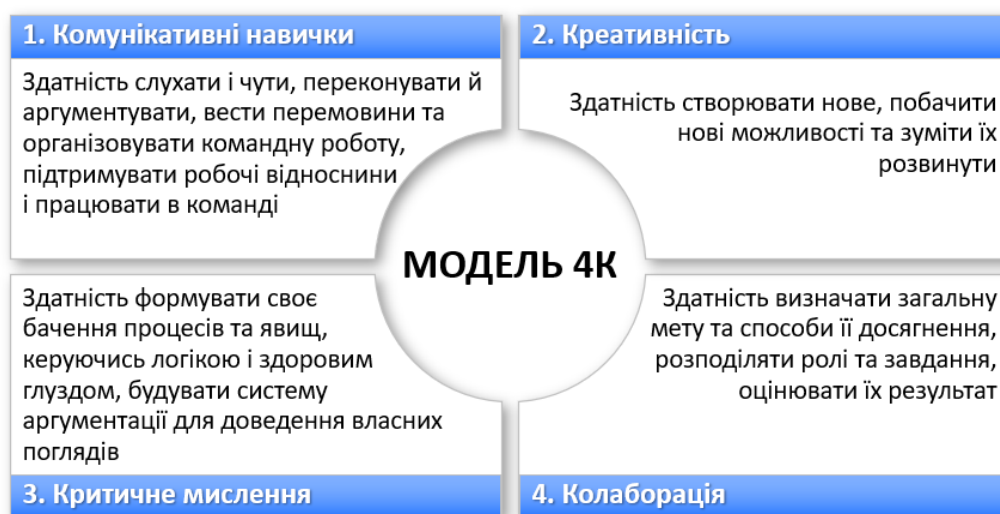

Рис. 2. Модель 4К: управління на результат

1. Ключовими складовими комуникативних навичок є наступні: готовність до комунікації; адаптація до партнера та до цілей комунікації; переконуюча комунікація; формування зрозумілих повідомлень.

2. Ключовими складовими навичок креативності є: швидкість та гнучкість думок; оригінальність; допитливість; подолання труднощів; винахідливість.

3. Ключовими складовими навичок критичного мислення є: аналіз та оцінка аргументів; формування гіпотез; саморегуляція; пояснення своїх висновків.

4. Ключовими складовими навичок командної роботи, колаборації є: прийняття спільних цілей; соціальна взаємодія; виконання взятих на себе зобов'язань; самостійність та ініціативність.

Отже, необхідно відзначити, що розвиток soft skills навичок є невід'ємною складовою професійного саморозвитку і самореалізації особистості впродовж життя, показником рівня його конкурентоздатності та можливості успішного працевлаштування як на вітчизняному, так і міжнародному ринках праці.

Список використаних джерел

1. World Economic Forum. The Future of Jobs. Report 2020. OCTOBER 2020. 163 p. URL: Preface - The Future of Jobs Report 2020 | World Economic Forum (weforum.org).
2. National Soft Skills Association (NASSA). URL: <https://www.nationalsoftskills.org/>.
3. The Soft Skills Disconnect. National Soft Skills Association. February 13, 2015. URL: <https://www.nationalsoftskills.org/the-soft-skills-disconnect>.
4. Soft skills. М'які навички для успішної кар'єри майбутнього. URL: <https://taslife.com.ua/blog/soft-skills>.